

Ett teaterparaply?

Rikard Hoogland träffar Teaterkollektivet Rex

Hur ser efterföljaren till den fria teatergruppen ut? Är det en producent som då och då samlar ihop pengar och personer till en produktion eller är det "tillfälliga konstnärliga konstellationer" som är den enda lösningen? T Rex försöker hitta en annan väg, ett mellanting mellan en grupp och ett produktionsbolag.

Henrik Zettergrens kortpjäs Celestian ingick i föreställningen Trengsel. På bilden Janina Eriksson. (Foto: Henrik Hedenius).

De fem som utgör Teaterkollektivet (T i T Rex) – regissörerna Kristian Benkö, Edward "Buffalo" Bromberg, Philip Ronne, dramatikern Isa Schöier och dramatikern och regissören Henrik Zettergren – har en gemensam bakgrund i utbildningen på DI, där de har gått på dramatik- respektive regiutbildningen. En kylig vinterdag för tre år sen satt de och betänkte det minst lika kyliga svenska teaterklimatet där fria teatergrupper som **Aurora** och **Jordcirkus** las ner. Kulturrådet talade om att idealet i framtiden skulle vara "tillfälliga konstnärliga konstellationer". Men enligt Buffalo var man undrande till vad det senare var, en teaterföreställning är inget tillfälligt, den kräver minst ett halvår och att man bygger upp en organisation.

Kristian säger att det på DI fanns en mötesplats, en mötesplats som man också vill ska finnas utanför skolan så att allt inte bara handlar om att tävla om de få pengar som finns. Att bryta den ensamhet som trots allt finns inom teatern. De känner alla att de har behov av bollplank, några att diskutera idéer och tankar med.

Man vill skapa ett paraply med namnet T Rex där man under fem år ska kunna skapa en sorts kontinuitet och förhoppningsvis lyckas göra fem uppsättningar per år. Ett paraply som teaterpubliken ska känna igen och vars innehåll man ska vara intresserad av att följa. Man gick ut och efterlyste texter, bad regissörer komma med uppsättningsidéer. På ett första möte slöt ett

Lottie Ejebrant och Bert Kolker i "Min modiga mor". (foto: Mikael Röhr)

80-tal personer upp. Det första konkreta resultatet var i april/maj då man startade med två parallella uppsättningar: George Taboris *Min modiga mor* som Kristian Benkö satte upp och *Trengsel*, tre kortpjäser uppsatta av tre regissörer.

De som har fallit

Buffalo talar om alla de fria grupper som har fallit, att de har varit så beroende av en enskild person. Nu vill man skapa en struktur där många kan ingå, där folk kan komma och gå. Även ifall gruppen rymmer fyra regissörer innebär det inte att de ska svara för alla uppsättningar. Det innebär inte heller att de bara ska arbeta med T Rex, eller som Kristian säger att resultatet av den öppna strukturen där de bjuder in andra att arbeta blir att de själva måste söka sig utanför.

Isa säger att det är viktigt att det finns en plats till utanför institutionerna där oetablerade dramatiker kan bli spelade.

Henrik berättar att han hörde en debatt om svensk teater i Kulturradion där man påstod att skälet till att det spelas så lite nyskriven dramatik beror på att nutiden är så förvirrad. Han anser att det är tvärtom, som dramatiker tycker han att det är den förvirrade nutiden som är spännande att skildra dramatiskt.

Kristian talar om det märkliga som händer när en dramatiker för första gången får se sin pjäs uppsatt "då regnar polletterna över scenen". Det är viktigt att de blir spelade för "man blir inte världsdramatiker i byråldan". En klar inspirationskälla är naturligtvis **Royal Court** i London med sina nitton urpremiärer på ett år.

Henrik påpekar att det finns många begåvade människor som skriver annat – rocktexter, filmmanus – medan många som försöker skriva dramatik har en alltför intellektuell syn på teatern, det blir dramatik som inte fungerar på scenen.

Isa tror trots allt att det börjar hända någonting och nämner att det är många fler kvalificerade sökande till dramatikkursen på Biskops Arnö.

Nu har man inte tänkt sig att bli ett

nytt dramaturgiat som läser de pjäser som kretsar omkring mellan Dramaten, Radioteatern och stadsteatrarna. Man öppnar sig mot färdiga uppsättningsidéer, exempelvis en regissör och en dramatiker med ett gemensamt förslag.

Buffalo betonar också att de inte bara ska spela nyskriven svensk dramatik, det handlar överhuvudtaget om vikten av att spela ny dramatik. Svensk teater är förtjusta i att sätta upp såna pjäser som har haft succé i London och New York medan all annan dramatik förblir ospelad. Han sätter till hösten upp den israeliska författaren Joshua Sobols *Schneider* och *Shuster* som ursprungligen skrevs för två komiker i Schweiz. Av Sobol har på svensk scen bara hans *Ghetto* spelats.

Ung publik

Man vill nå en ung publik och Isa berättar hur hon efter en föreställning av *Trengsel* delade ut reklamvykort om föreställningen till en grupp ungdomar utanför en hamburgerrestaurang. Det verkade som själva ordet **teater** var märkligt och främmande. Kristian berättar att han först blev intresserad av teater när han började spela amatörteater själv. Henrik och Kristian talar om hur man i skolan blev deporterad till

teatern, man fick där lära sig att "man bör gå på teater" att det är bildande. Det är kanske därför man så ofta hör folk säga fyllda av skamkänsla "att jag borde gå oftare på teater". Att göra teatern spännande och lockande för ungdomar är en målsättning och man har skämtat om att sätta en åldersgräns på 20 år så att det blir lika förbjudet som Systemet.

Naturligtvis kan man undra över namnet Teaterkollektivet Rex. Rex hette Philip Ronnes gamla cykel, ifall man till äventyrs hör någon skiva med Marc Bolans grupp **Tyrannosaurus Rex** (senare förkortat till T Rex) kan man tänka på teaterkollektivet, förhoppningsvis ska man inte förknippas med utdöda dinosaurier... Men som vanligt är namn en slump och man tycker att man har fått ett starkt och slagkraftigt namn.

I oktober har man premiär på den tidigare nämnda Sobolpjäsen. Längre fram sätter man upp Henrik Zettergrens *Slutstation* som blir en blandning av mim, talkörer, musik och en mellanstadiepjäs byggd på John Steinbecks roman *Pärlan* i dramatisering och regi av Philip Rone. Man kommer också under hösten tillsammans med DI anordna ett seminarium om rörelseteaterns dramaturgi.

